

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΙ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΥΠΟ

- ✓ Το ιστορικό
- ✓ Οι λόγοι που επιβάλλουν τη μονιμοποίησή τους
- ✓ Η πρόταση του ΣΗΠΕ

Α. Εισαγωγή. Το ιστορικό

Από το 2007, έτος ψήφισης του εμβληματικού Ν3548/07 που αφορά ακριβώς το ζήτημα των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων στον περιφερειακό τύπο, το θέμα αυτό έχει σχεδόν μονοπωλήσει το ενδιαφέρον όλων των εμπλεκομένων με τον κλάδο.

Κατά καιρούς και υπό την πίεση παραγόντων της αγοράς έχουν σημειωθεί αρκετές απόπειρες για την κατάργηση αυτής της υποχρεωτικότητας τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τον κύριο όγκο των κρατικών δημοσιεύσεων που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις, δηλαδή τις διακηρύξεις και προκηρύξεις διαγωνισμών, δημοπρασιών κ.λπ. των φορέων του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου φορέα.

Οι πιέσεις αυτές απέφεραν καρπούς καθώς ήδη έχει από το 2016 έχει καταργηθεί η υποχρέωση δημοσίευσης στον τύπο πανελλήνιας κυκλοφορίας, αλλά και στον περιφερειακό τύπο. Απλώς στην περίπτωση του περιφερειακού τύπου η κατάργηση αυτή με αλλεπάλληλες νομοθετικές τροποποιήσεις και μεταβατικές διατάξεις νόμων έχει ανασταλεί μέχρι 31.12.25! Αρχικά με τις εξαιρετικές διατάξεις του άρθρου 379 του Ν4412/16 η κατάργηση αναστάλη μέχρι 31/12/20, ακολούθησε η διάταξη του άρθρου 185 του Ν4764/20 με την οποία η κατάργηση μετατέθηκε για τις 31/12/21, ενώ με την διάταξη του άρθρου 245 του Ν4782/21, η κατάργηση των πήρε νέα αναβολή για τις 31/12/23! Τέλος με τη διάταξη του άρθρου 57 παρ.4 του ν5079/23 η κατάργηση μετατέθηκε για τις 31/12/25!

Πρέπει να είναι σαφές ότι η κατάργηση αυτή δεν αφορά το σύνολο των κρατικών δημοσιεύσεων στον περιφερειακό τύπο, αλλά μόνον ό,τι αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, δηλαδή τις διακηρύξεις δημοπρασιών και τις προκηρύξεις διαγωνισμών, κατηγορία η οποία όπως προαναφέρθηκε αποτελεί τον συντριπτικά μεγαλύτερο όγκο των κρατικών δημοσιεύσεων.

Και όταν λέμε ότι καταργούνται οι δημοσιεύσεις, εννοούμε ότι όταν προκηρύσσεται μια δημοπρασία ή ένας διαγωνισμός από φορέα του δημοσίου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, η δημοσιότητα σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με τον ισχύοντα Νόμο για τις δημόσιες συμβάσεις (Ν4782/21) εξαντλείται στην ανάρτηση της διακήρυξης-προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ. Η διευκρίνιση αυτή είναι απαραίτητη για να γίνει κατανοητό ότι η όποια νομοθετική παρέμβαση προταθεί, όπως θα γίνει παρακάτω, για τη μονιμοποίηση των δημοσιεύσεων αυτού του τύπου, πρέπει να γίνει σε αυτό ακριβώς το σημείο, δηλαδή σε αυτό που αναφέρεται στη δημοσιότητα στο εθνικό επίπεδο και όχι στις μεταβατικές διατάξεις του Νόμου.

Β. Γιατί πρέπει να διατηρηθούν οι κρατικές δημοσιεύσεις στον περιφερειακό τύπο;

Για πολλούς και σοβαρούς λόγους:

Πρώτα-πρώτα για λόγους διαφάνειας των οικονομικών συναλλαγών του δημοσίου. Πρέπει επιτέλους να γίνει απολύτως σαφές ότι οι υποχρεωτικές κρατικές δημοσιεύσεις δεν είναι δώρο ή επιχορήγηση προς τον Περιφερειακό Τύπο, αλλά εκπλήρωση στοιχειωδών και αυτονόητων υποχρεώσεων της πολιτείας. Η διατήρηση των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων στον Περιφερειακό Τύπο επιβάλλεται από λόγους διαφάνειας, χρηστής διοίκησης και ουσιαστικής ενημέρωσης των πολιτών για σημαντικές αποφάσεις και δραστηριότητες των φορέων του δημοσίου τις οποίες ο νομοθέτης κρίνει ότι πρέπει να πληροφορούνται. Αυτό όπως είναι φανερό αφορά ιδιαίτερα πράξεις και αποφάσεις της διοίκησης που αφορούν έργα, προμήθειες και υπηρεσίες του δημοσίου, δηλαδή διαχείριση και κατανομή του δημοσίου χρήματος. Σήμερα δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να γίνει αυτό με απόλυτη εγκυρότητα, αξιοπιστία και αποδεικτική ισχύ ώστε και οι άμεσα ενδιαφερόμενοι και οι τρίτοι πολίτες να ενημερώνονται πλήρως και έγκαιρα για ζητήματα σοβαρά που δεν αφορούν μόνο το δημόσιο χρήμα αλλά πολλές φορές επηρεάζουν τη ζωή ή την περιουσία τους κλπ.

Οι κανόνες δημοσιότητας όλων των πράξεων, αποφάσεων, διαδικασιών κ.λπ. των φορέων του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα είναι ουσιώδη και κρίσιμα στοιχεία για την εγκυρότητά τους. Η μη τήρηση των κανόνων αυτών ή ακόμη και η πλημμελής τήρησή τους, επιφέρει σύμφωνα με την πάγια νομολογία των δικαστηρίων μας και του ΣτΕ πλήρη και απόλυτη ακυρότητα. Ιστορικά και διαχρονικά ο βασικός αυτός κανόνας εκπληρώνεται μέσω των καταχωρίσεων στον ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο και με τη μορφή που κάθε φορά καθορίζει ο νόμος, όλων αυτών των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων.

Το «επιχείρημα» ότι η ανάρτηση σε διάφορες ιστοσελίδες υποκαθιστά πλήρως τη δημοσίευση στον τύπο είναι λογικά και νομικά αστήρικτο. Η απλή ανάρτηση στο διαδίκτυο είναι μια «δυννητική» μορφή γνωστοποίησης σε αφηρημένο αριθμό αποδεκτών, ενδεχομένως μηδενικό, που αποκλείει εκ των πραγμάτων μεγάλο αριθμό πολιτών από αυτή και δεν πληροί σε καμιά περίπτωση τα εχέγγυα δημοσιότητας που ο νομοθέτης θεωρεί αναγκαία για να επιβάλλει την υποχρεωτική δημοσίευση των συγκεκριμένων πράξεων. Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ακόμη και οι προκηρύξεις και διακηρύξεις δημοπρασιών κ.λπ. που αποτελούν και το βασικό κορμό των κρατικών δημοσιεύσεων στον περιφερειακό τύπο, δεν αφορούν μόνο τους συμμετέχοντες εργολάβους και προμηθευτές αλλά και τους απλούς πολίτες που δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, αλλά έχουν προφανές ενδιαφέρον να πληροφορούνται τι

πρόκειται να γίνει στην περιοχή τους ή πως διαχειρίζεται το δημόσιο χρήμα η τοπική, περιφερειακή ή κεντρική εξουσία. Μόνο όσοι έχουν συμφέρον να παραμείνουν αυτά τα ζητήματα στο σκοτάδι και μακριά από τους προβολείς της κοινής γνώμης μπορούν να υποστηρίξουν τέτοιου είδους «επιχειρήματα». Δεν υπάρχει φυσικά αντίρρηση για την ταυτόχρονη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ και στις ιστοσελίδες των αναθετουσών αρχών. Αυτό που δεν μπορεί να γίνει δεκτό κατά κανένα τρόπο είναι η πλήρης υποκατάσταση των δημοσιεύσεων στον τύπο από τις αναρτήσεις αυτές.

Αυτό το βασικό επιχείρημα το αποδέχεται κατηγορηματικά και με τον πιο επίσημο τρόπο και η ίδια η Πολιτεία! Στην αιτιολογική έκθεση του Ν4764/20 που περιλαμβάνει τη διάταξη για την αναστολή επί έναν χρόνο (μέχρι 31/12/21) της κατάργησης των δημοσιεύσεων, συνδέεται με άμεσο, σαφή και κατηγορηματικό τρόπο η υποχρέωση καταχώρισης των πράξεων αυτών του δημοσίου με το αίτημα της διαφάνειας των δημοσίων συμβάσεων. Η αναφορά για το συγκεκριμένο άρθρο, λέει ότι «ο καθορισμός νέας ημερομηνίας... κρίνεται επιβεβλημένος για λόγους διαφάνειας των δημοσίων συμβάσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο η οποία εξυπηρετείται καλύτερα από τη δημοσίευση των σχετικών περιλήψεων διακηρύξεων στον τοπικό και περιφερειακό τύπο». Η ίδια διατύπωση επαναλαμβάνεται και στην αιτιολογική έκθεση του Ν4782/21 όπου αναφέρεται ρητά ότι «ο καθορισμός νέας ημερομηνίας ισχύος της κατάργησης κρίνεται επιβεβλημένος για λόγους διαφάνειας των δημοσίων συμβάσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο».

Ένα δεύτερο επιχείρημα, είναι το μικρό δημοσιονομικό αλλά και επιχειρηματικό κόστος που συνιστά αυτή η κατηγορία των δημοσιεύσεων σε σχέση πάντα με το εξυπηρετούμενο αγαθό της διαφάνειας, αλλά και της ασφάλειας των συναλλαγών. Όπως όλοι γνωρίζουν το οικονομικό όφελος από «τη μείωση του κόστους των συναλλαγών» είναι ελάχιστο καθώς πρόκειται για πολύ μικρού κόστους δημοσιεύσεις και σε κάθε περίπτωση εντελώς αναντίστοιχο προς την κεφαλαιώδη σημασία αυτών των δημοσιεύσεων όπως ήδη αναλύθηκε. Αν πρόκειται να εξαφανίσουμε βασικές αρχές της διαφάνειας και της νομιμότητας για να εξοικονομήσουμε κάποια ελάχιστα ευρώ τότε κάνουμε σημαντικό λάθος που ενδεχομένως, λόγω αδιαφανών πρακτικών που θα επικρατήσουν θα προκαλέσει πολλαπλάσιο δημοσιονομικό κόστος από το όποιο όφελος! Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό που συνέβη με την κατάργηση της υποχρέωσης δημοσίευσης των ισολογισμών και των λοιπών οικονομικών στοιχείων των Α.Ε και Ε.Π.Ε. Το 25% των εταιρειών δεν δημοσιεύουν εδώ και χρόνια τις οικονομικές τους καταστάσεις και δεν υφίστανται καμία απολύτως κύρωση! Για τις υπόλοιπες που δημοσιεύουν, οι αναρτήσεις στο ΓΕΜΗ γίνονται αρκετούς μήνες ή και έναν χρόνο αργότερα ενώ πρόσφατα καταργήθηκε και η υποχρέωση ανάρτησης στις ιστοσελίδες τους! Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό που συνέβη με την εταιρία «ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ» που δεν κατέθετε ούτε αναρτούσε ισολογισμούς επί τριετία και τους κατέθεσε στο ΓΕΜΗ την ημέρα που πτώχευσε.

Πλήρωσε 1.350 ευρώ πρόστιμο και έριξε κανόνι 1,3 δις στην αγορά! Η δημοσίευση πρέπει να επανέλθει για να ενημερώνονται εγκαίρως όσοι πρέπει να ενημερώνονται. Και είναι πολλοί αυτοί: Συναλλασσόμενοι και πελάτες, εργαζόμενοι, δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, τράπεζες κλπ.

Σοβαρό επιχείρημα υπέρ της διατήρησης των υποχρεωτικών δημοσιεύσεων στον περιφερειακό τύπο αποτελεί και το ευρωπαϊκό υπόδειγμα. Σχεδόν σε όλες τις χώρες της Ευρώπης οι δημοσιεύσεις αυτές ιδίως όσον αφορούν έργα, προμήθειες, υπηρεσίες και γενικώς διάθεση δημοσίου χρήματος, γίνονται στον έντυπο τύπο χωρίς να τεθεί ζήτημα υποκατάστασής τους από άλλες μορφές ηλεκτρονικής κ.λπ. δημοσίευσης. Δεν είναι δυνατόν να επικαλούμαστε το ευρωπαϊκό υπόδειγμα α-λα-καρτ, μόνο ως πηγή περιορισμών και περικοπών και να το παρακάμπουμε όταν αφορά μέτρα και πολιτικές υπέρ του περιφερειακού τύπου!

Τέλος, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι υποχρεωτικές κρατικές δημοσιεύσεις στον περιφερειακό τύπο αποτελούν σήμερα έναν βασικό οικονομικό πόρο για όλες τις επιχειρήσεις τύπου της ελληνικής περιφέρειας, για τις περισσότερες μάλιστα, τις πιο μικρές, αποτελούν το κύριο έσοδό τους. Δεν υπάρχει επομένως αμφιβολία για όποιον στοιχειωδώς γνωρίζει την υπάρχουσα κατάσταση στον κλάδο, ότι τυχόν κατάργηση των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων θα σημάνει και το οριστικό τέλος του περισσότερων επιχειρήσεων τύπου της ελληνικής περιφέρειας και την απώλεια εκατοντάδων θέσεων εργασίας σε τομείς μάλιστα και ειδικότητες, αλλά και σε περιοχές που είναι εντελώς αδύνατη η εξεύρεση νέων. Αλίμονο αν στο όνομα της εξοικονόμησης κάποιων ελάχιστων ευρώ, οδηγήσουμε στην εξαφάνιση ακόμη και ιστορικών τίτλων της ελληνικής περιφέρειας. Τίθεται εκ των πραγμάτων ζήτημα ποιότητας της δημοκρατίας μας και αυτό δεν μπορεί κανένα λόμπι και καμιά επιχειρηματική σκοπιμότητα να το επιβάλλει αλλά και καμιά πολιτική δύναμη να το υποστηρίξει στα σοβαρά.

Γ. Η Πρόταση του ΣΗΠΕ

Εξηγήσαμε αναλυτικά τους λόγους που επιβάλλουν τη διατήρηση των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων στον περιφερειακό τύπο.

Η ίδια η επιχειρηματολογία που χρησιμοποίησε η Πολιτεία για να δικαιολογήσει τις αναβολές της κατάργησης των δημοσιεύσεων, όταν συνέδεσε την απόφαση αυτή με τη διαφάνεια των συναλλαγών και όχι με την συγκυρία, δεν της επιτρέπει οποιαδήποτε άλλη απόφαση. Επιτέλους αυτή η τραγελαφική κατάσταση με τις ετήσιες παρατάσεις της υποχρεωτικότητας των δημοσιεύσεων πρέπει να τερματιστεί γιατί εκτός των άλλων δεν συνάδει με τους κανόνες της χρηστής διοίκησης και υποκρύπτει προθέσεις πολιτικής ομηρίας του τύπου.

Η μονιμοποίηση αυτή πρέπει γίνει στη βάση των όσων ήδη εξετέθησαν, με νομοθετική παρέμβαση στο κυρίως «σώμα» του Ν4782/21 για τις δημόσιες συμβάσεις και όχι στις μεταβατικές διατάξεις του νόμου αυτού. Άρα στο άρθρο 19 του Ν4782/21 που αφορά τη δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο πρέπει να προστεθεί η εξής Τροπολογία:

ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 19 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4782/21 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία»

Στην παρ.1 του άρθρου 19 του Ν4782/21, μετά το πρώτο εδάφιο, προστίθεται ένα ακόμη εδάφιο ως εξής:

Οι προκηρύξεις, διακηρύξεις και αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται υποχρεωτικά στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν3548/07 ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.